

МАНИФЕСТ

на

Института на професионалните счетоводители в България

Счетоводството е изкуство, възникнало преди повече от 500-600 години като отговор на нуждите на бизнеса по онова време. По онова време то е било считано за дял от математиката и е практикувано и развивано от изключително образовани хора с висок социален статус, постигнали голямо уважение в обществото. Могат да се изброят много такива учени: Лука Пачоли, Симон Стевин, Чарлз Хътърн и пр. – все изтъкнати и с приноси в естествената наука и математиката, в икономиката и правото, които не са считали, че е под тяхното достойнство да се занимават със счетоводство. Всички те неизменно са осъзнавали изключителното значение на счетоводството, неговата хармония, съвършенството на неговите методи. Не случайно само 40-тина години след изобретяване на печатната преса, трактатът на Лука Пачоли е отпечатан, а не издаден като ръкопис, като този факт сам по себе си е изключително признание за качествата на текста и значението на материята. Освен това никога не трябва да се забравя, че когато са формирани основните принципи в счетоводството, прилагани с малки промени и днес, нивото на останалата наука е било изключително ниско – правени са опити оловото да се превръща в злато, вярвало се е, че земята е плоска или че есенно време птиците отлитат на Луната, земетресенията са били обяснявани с „колики на Майката Земя“ и пр.

Казваме всичко това, не за да ви занимаваме с история на счетоводството, а да ви покажем, че трябва да се гордеете, че сте избрали именно счетоводството за свой професионален път и да не допускате омаловажаване или подценяване

на професията ни. Любимото ни счетоводство е изключителна наука – едновременно стара и млада, едновременно теоретична и практико-приложна, едновременно философска и прагматична.

Професионалното ниво на счетоводството по света непрекъснато се покачва. Съществуват редица професионални организации на счетоводители, някои от които чисто счетоводни, други със специализирана насоченост – управленско счетоводство, вътрешен одит, а трети – съвместяващи и регулаторни функции по отношение на одиторската дейност. Измежду тях трябва да се споменат ACCA, ICAEW, ICAS, CIMA – в Англия, Институтът на експерт счетоводителите на Франция, AICPA и AAA в САЩ и пр. За съжаление в България такава организация е само регламентирано организираният ИДЕС, който урежда дейността на одиторите. Счетоводителите в България на практика са професионално неорганизирани. Съществуват няколко организации, но те са национално непредставени и по-скоро браншово и работодателски ориентирани, а не фокусирани върху издигане на нивото на професията счетоводител.

Професионалната квалификация на счетоводителите в България е оставена в техни собствени ръце. Образованието в сферата на счетоводството не е на необходимото ниво: университетите произвеждат „специалисти“, чиито познания се свеждат до елементарно финансово счетоводство и познаване на типични счетоводни кореспонденции. Теорията е сведена до това да се наизустят обект, предмет и метод на счетоводството и съдържание на счетоводния баланс. За история, философия и принципи на счетоводство се говори много рядко. Обучението по Стандартите е кратко и недостатъчно. Счетоводителите придобиват магистърска степен, без да имат достатъчно обширни познания по данъчно и осигурително право. За сметка на това само 2 години след получаване на магистърската степен, младежите имат право да полагат своя подпис като съставители на финансови отчети – акт, иначе приеман с изключително значение по целия свят. След завършване на университета и впускане в професионалната кариера не се обръща достатъчно внимание на продължаващото обучение. При липсата на професионална организация, която да предлага качествена и специализирана квалификация, единствената възможност за поддържане на

знанията е спорадичното посещение на двудневни семинари, които са преобладаващо насочени към информиране на аудиторията за промени в данъчните, осигурителни и трудово-правни регламенти. Специализирани обучения по техники на управленско счетоводство, финансов мениджмънт, етични принципи, счетоводно отчитане и изготвяне на финансови отчети при спазване на счетоводни стандарти се провеждат много рядко.

Всичко това обуславя ниското ниво на счетоводната гилдия, на което сме свидетели в България. Всъщност гилдия въобще не съществува. Счетоводителите сме една неорганизирана маса от хора с квалификация, изглеждаща ниска на фона на колегите ни от развитите държави; хора, опитващи се да се развиват професионално в среда, доминирана от нелоялна конкуренция, неетични практики и ниско заплащане.

Време е всичко това да се промени!

Не случайно именно сега се появи идеята за възраждане на създадения през далечната 2003 г. Институт на професионалните счетоводители в България, който за известен период от време беше неактивен и не успя да постигне поставените навремето цели. Днес обаче зад идеята за ИПСБ застават нови хора, ентузиазирани и изпълнени с амбиция да положат усилия и дадат своя дан към развитието на любимата професия.

Ще има колеги, които ще попитат защо е необходима още една неправителствена организация, с какво тя ще бъде по-различна от останалите, каква е ползата от нея.

На първо място, следва да се помни, че единствената организация на професионални счетоводители в България е ИДЕС, но тя е нормативно регламентирана организация на одитори. Одиторската професия, макар и повечето от одиторите да са колеги счетоводители, е различна от счетоводството. Не случайно IFAC разделя двата вида счетоводство – одиторите са публични счетоводители, а ние сме бизнес счетоводители. На практика в България няма професионална организация на бизнес счетоводителите. В момента за придобиване на статуса „професионален счетоводител“ – а по международните правила това е счетоводител, който е член на професионална

организация, членка на IFAC, всеки от нас трябва да стане член на чуждестранна организация, като за съжаление едно от предварително необходимите условия за успех в това начинание е доброто владение на английски език – нещо, което ограничава изключително голяма част от гилдията. Това може да се преодолее чрез изграждане и развитие на местна професионална организация, пълноправното членство в която се постига на родния ни български език.

На второ място, професионалната организация ще гарантира високата професионална компетентност на пълноправните си членове. Навсякъде по света членството в такава организация е необходимо и достатъчно условие възложители и работодатели да са сигурни, че човекът, с когото преговарят за възлагане на така важното счетоводно обслужване на предприятието или когото вече са наели да извършва това, е компетентен, опитен и със съответните умения и ще върви рамо до рамо с тях като надежден партньор. Разбира се, не е задължително всички членове на ИПСБ да са пълноправни, т.е. да са придобили квалификацията „професионален счетоводител“. ИПСБ ще бъде от полза и за асоциираните си членове чрез изграждане на средище за взаимопомощ между колегите, обмяна на опит и знания, предоставяне на съвети от по-опитните и знаещите, към тези, които се стремят към повишаване на своята квалификация.

На следващо място, отличителен белег на една професионална организация на счетоводителите е обвързването на нейните членове с етични правила и принципи и тяхното спазване. Да си почтен, да си обективен, да спазваш конфиденциалност, да поддържаш квалификацията си, да предоставяш само качествени услуги с необходимото внимание към клиента, да не дискредитираш колегите, ИПСБ и професията като цяло – това не са думи, които да бъдат просто подкрепени на хартия. Възприемането на тези фундаментални принципи е начин да изградим истинска, функционираща гилдия с всепризнат от обществото авторитет. Колкото по-голяма е масата на счетоводителите, които доброволно се ангажират със спазване на етични правила и принципи, толкова по-успешна ще бъде борбата с нелоялната конкуренция. Нещо повече, повишаването на квалификацията и спазването на етични правила и принципи несъмнено ще подобри качеството на съставяните финансови отчети. Тяхната полезност за потребителите на финансова

информация ще се увеличи, а бизнесът ще започне да усеща предимствата от това да предпочете да работи с професионалисти, членове на ИПСБ, отколкото с колеги с неясна квалификация, знания и умения.

И накрая, но не на последно място, създаването на една професионална организация на счетоводители, членка на IFAC, с признат авторитет от счетоводната общност и с голяма членска маса несъмнено ще позволи пряко участие на гилдията в процеса на взимане на решения и приемане на нормативни документи от страна на държавата. ИПСБ трябва да се превърне в мост между Министерство на финансите, НАП, НОИ и останалите държавни институции и счетоводната общност. Мнението на счетоводителите трябва да се чува и да се взима предвид!

Пътят за изграждане на такава организация ще е дълъг и труден и ще изисква полагане на доброволни усилия от членовете. Често ще ни поддържат чисто вдъхновение и ентузиазъм, но ние вярваме, че ще успеем! Всеки успех някога е започнал с първата крачка. Сега е моментът да направим тази първа крачка.

Присъединете се към ИПСБ!